

## MISSCHIEEN IS HET DE KLEI DIE ME AFLEIDT?

**A**ls iemand je kind vermoordt, wat doe je dan? Als je eigen man je kind offert omdat hij wind nodig heeft in de zeilen van zijn oorlogsschip? Als je moeder je vader ombrengt? En je broer je moeder, wat denk je dan? Hoe vind je dan vrede? In een decor van klei proberen wij ons de ondoordringbare taal van de Griekse dichter Aischylos eigen te maken. Ik glij over de modderige vlakke terwijl ik me inbeeld dat mijn vader gewroken moet worden omdat mijn moeder en haar nieuwe man hem 'schaamteloos in hun ongehoorde netten verstrikten'. De klei is vochtig en dringt dwars door mijn jurk mijn onderbroek binnen. Ik huiver. We beginnen opnieuw en wassen onze handen in emmers warm water zodat we onze scripts kunnen pakken om de tekst nog eens door te nemen. Niet eerder heb ik zoveel moeite gehad om zinnen in mijn kop te krijgen. Misschien is het de ouderdom die mij afleidt, de verzen, de klei, maar het kost me uren om een paar bladzijdes te leren. Om vervolgens op de repetitie alles kwijt te zijn en stotterend en haperend tegenover mijn tegenspeler te staan. We repeteren dit keer in Gent. Elke dag reis ik met de trein vanaf Antwerpen. Johan Simons is een Nederlandse regisseur die een paar jaar geleden met zijn gezelschap naar België is verhuisd. De acteurs van Toneelgroep Amsterdam lijken bijna misplaatst in de warme, ontspannen sfeer van NTGent, die me nog het meest aan de tijd in ons oude huis in Wildervank doet denken. Waar iedereen in en uit liep, mensen voortdurend aan het schilderen en tekenen waren. Waar ongedwongen gesproken werd over elk onderwerp dat je wilde aansnijden en tijd niet bestond.

Wij Amsterdamse acteurs zijn gewend aan snel en efficiënt, dynamisch en avontuurlijk met een vleugje glamour en luxe. In België zijn we niet het centrum van de wereld. We laven ons aan klokken die trager tikken en stemmen die zachter spreken. De weken gaan voorbij. We vechten elke dag opnieuw met de stugge materie van de Griekse tragedie maar beginnen ons iets

meer op ons gemak te voelen met woorden als wee, pheu, ototoi en ach. Onze huid ziet er steeds gezonder uit, een gewenste bijwerking van de rode klei waar we ons in wentelen. Nog even en dan moeten we terug naar huis. De première vindt plaats in de schouwburg van Amsterdam. Ik zie er tegenop om weer in de drukke terech te komen.

**We beginnen te wennen aan woorden als wee, pheu, ototoi en ach**

Al die afspraken, zaken, vrienden, mijn huis. Ik wil blijven. Maar zo staat het niet gepland. Wat zou ik doen als mijn moeder mijn vader vermoordt? Wat zou ik doen als mijn eigen broer mijn moeder iets aandoet? In de Lange Koevoortstraat in Antwerpen staat een huis te koop, een pand uit 1670. Een paar dagen geleden stond ik in een overvolle bakkerszaak in dezelfde stad en bestelde een brood. Een deftig uitzierende oudere vrouw stootte mij hard aan en schreeuwde dat ik nog niet aan de beurt was en mijn vuile Hollandse mond moest houden. Ik had haar bijna een klap in haar gezicht gegeven, maar beheerste me en liep de winkel uit zonder brood. Vol zelfmedelijden stortte ik me in de armen van mijn vriend. Ik had haar moeten slaan. Een pand uit 1670 voor een schappelijke prijs... Liefde en wraak. Ik ben bang voor alles. Voor het kopen van een huis, voor het niet kopen, voor België, voor Amsterdam, voor drukte, voor stilte. Eind november spelen we de première van de 'Oresteia', een oeroud toneelstuk over liefde, wraak, angst en heel veel klei. ●



We repeteren in Gent. Ik reis tijdelijk heen en weer tussen het huis van mijn vriend in Antwerpen en Gent. Dan zie ik in Antwerpen een fantastisch pand te koop staan. Zal ik?

